

# SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2022

1324/2022

## Laki

### yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 luku

#### Yleiset säännökset

##### 1 §

##### *Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön toimialalla Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman, jäljempänä *suunnitelma*, laatimiseen, toteuttamiseen, arviointiin, seurantaan ja raportointiin.

Toimielimiä koskevia säännöksiä sovelletaan 1 momentin lisäksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 (*markkinajärjestelyasetus*) mukaisten suunnitelmaan sisällyttämien toimenpiteiden toimeenpanoon. Toimielimiä koskevia säännöksiä sovelletaan lisäksi kaikkiin yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän kautta hallinnoitaviin maataloustuksiin.

##### 2 §

##### *Lain soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa*

Tätä lakia sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Euroopan unionin suorista viljelijä-tuista annetussa laissa (1332/2022) sekä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetussa laissa (1559/2001) tarkoitettujen tukien hallinnointiin, jos asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

##### 3 §

##### *Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön*

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin osaksi tai kokonaan rahoittamia toimenpiteitä koskevan yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman laatimiseen, toteuttamiseen, arviointiin, seurantaan ja raportointiin, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä tai muusta laista muuta johdu.

HE 166/2022  
MmVM 16/2022  
EV 166/2022

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/2115 (32021R2115) EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1  
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/2116 (32021R2116) EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1  
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1308/2013 (32013R1308) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671  
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1060/2021 (32021R1060) EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159

## 4 §

*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *suunnitelmalla* suunnitelma-asetuksen 104 artiklassa tarkoitettua yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaa, jonka toimenpiteet rahoitetaan joko Euroopan unionin ja kansallisista varoista taikka kokonaan kansallisista tai kokonaan Euroopan unionin varoista;

2) *suunnitelma-asetuksella* jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2115;

3) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2116;

4) *välittävällä toimielimellä* sellaista julkis- tai yksityisoikeudellista elintä, joka toimii kansallisen tai alueellisen hallintoviranomaisen alaisuudessa tai hoitaa tehtäviä tällaisen viranomaisen puolesta; ja

5) *paikallisella toimintaryhmällä* Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 (*yleisasetus*) 33 artiklassa tarkoitettua paikalliseen maaseudun kehittämiseen osallistuvista tahoista koostuvaa yhteisöä (*Leader-ryhmä*), jonka maa- ja metsätalousministeriö on hyväksynyt.

## 2 luku

**Suunnitelmatyö**

## 5 §

*Suunnitelman hyväksyminen ja muuttaminen*

Suunnitelmaehdotuksen kansallisesta hyväksymisestä päättää valtioneuvosto ennen ehdotuksen toimittamista hyväksyttäväksi Euroopan komissiolle.

Suunnitelman muutokset hyväksytään Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman seurantakomiteassa. Maa- ja metsätalousministeriö toimittaa muutosesityksen Euroopan komission hyväksyttäväksi.

## 6 §

*Alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma*

Alueellisten tavoitteiden asettamiseksi ja niitä koskevien toimenpiteiden valmistelemiseksi laaditaan suunnitelma-asetuksen 69 artiklan 1 kohdan d, e, g ja h alakohdan mukaisista toimenpiteistä alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat. Alueellisten kehittämissuunnitelmien laatimisesta vastaavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset kukin toimialueellaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja paikallisen toimintaryhmän välisessä yhteistyöasiakirjassa määritellään tukikelpoinen alue.

Alueellisessa kehittämissuunnitelmassa tulee esittää alueellinen kehittämisstrategia ja toteuttamista tukevat painotukset. Tarkemmat säännökset alueellisten kehittämissuunnitelmien sisällöstä ja rakenteesta sekä niiden laatimisesta ja muuttamisesta noudatettavasta menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

## 7 §

*Paikallinen kehittämisstrategia*

Paikallisten tavoitteiden asettamiseksi ja niitä koskevien toimenpiteiden valmistelemiseksi laaditaan yleisasetuksen 32 artiklan mukaiset paikalliset kehittämisstrategiat. Paikallisten kehittämisstrategioiden laatimisesta vastaavat paikalliset toimintaryhmät. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja paikallisen toimintaryhmän välisessä yhteistyöasiakirjassa määritellään tukikelpoinen alue.

Tarkemmat säännökset paikallisten kehittämisstrategioiden laatimisesta, muuttamisesta ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä sekä niiden sisällöstä ja rakenteesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

## 8 §

*Yhteistyö*

Suunnitelma, alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma ja paikallinen kehittämisstrategia laaditaan yhteistyössä suunnitelman sisällön kannalta keskeisten toimijoiden kanssa. Jos suunnitelman toimenpiteet liittyvät muiden ministeriöiden kuin maa- ja metsätalousministeriön toimialaan, suunnitelma laaditaan yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa suunnitelman yhteensovittamisesta muiden suunnitelmien ja ohjelmien ja rahoitusvälineiden kanssa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset vastaavat alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien sekä suunnitelmaan sisältyvien alueellisten tukitoimien toimeenpanon yhteensovittamisesta muiden alueella toteutettavien ohjelmien, suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden kanssa. Paikallisten kehittämisstrategioiden yhteensovittamisesta muiden paikallisten ohjelmien, paikallisten suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden kanssa vastaavat paikalliset toimintaryhmät yhteistyössä alueen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista toimijoista, yhteistyöstä tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa sekä suunnitelmien ja paikallisten kehittämisstrategioiden yhteensovittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

## 3 luku

**Viranomaiset ja muut toimielimet**

## 9 §

*Maa- ja metsätalousministeriön tehtävät*

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on:

1) toimia suunnitelma-asetuksen 123 artiklassa ja paikallisten kehittämisstrategioiden osalta yleisasetuksen 32 artiklassa tarkoitettuna hallintoviranomaisena. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa suunnitelman hallinnoinnista hoitaen ne tehtävät, jotka hallintoviranomaiselle on Euroopan unionin lainsäädännössä taikka tässä tai muussa laissa osoitettu;

2) vastata suunnitelman ja sen muutosten valmistelusta sekä suunnitelman varojen käytön suunnittelusta;

3) vastata varojen jaon valmistelusta ja varojen osoittamisesta suunnitelma-asetuksen vaatimusten mukaisesti tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavien tahojen käyttöön;

4) alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien laadinnan ohjaus;

5) paikallisten kehittämisstrategioiden laadinnan ohjaus ja hyväksyminen sekä paikallisten toimintaryhmien hyväksyminen;

6) toimia horisontaaliasetuksen 8 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena vastaten mainitussa artiklassa toimivaltaiselle viranomaiselle osoitetuista tehtävistä; ja

7) toimivaltaisena viranomaisena nimetä horisontaaliasetuksen 12 artiklassa tarkoitettu todentamisviranomainen. Todentamisviranomaiseksi voidaan nimetä viranomainen taikka tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja.

Maa- ja metsätalousministeriön on hallinnollisesti eriytettävä 1 momentin 1 ja 6 kohdissa tarkoitettut tehtävät toisistaan.

Tarkemmat säännökset paikallisen toimintaryhmän hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

## 10 §

### *Ruokaviraston tehtävät*

Ruokavirasto vastaa suunnitelman toimeenpanosta, seurannasta ja raportoinnista sekä varojen maksamisesta ja varojen käytön riittävästä valvonnasta. Ruokavirasto ohjaa ja valvoo 11 §:ssä tarkoitettuja muita välittäviä toimielimiä ja paikallisia toimintaryhmiä niiden hoitaessa suunnitelman toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.

Lisäksi Ruokavirasto voi hoitaa suunnitelman toimeenpanoon liittyviä tehtäviä siten kuin niistä erikseen lailla säädetään.

Ruokavirasto toimii horisontaaliasetuksen 9 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tarkoitettuna toimivaltaisen viranomaisen hyväksymänä maksajavirastona. Maksajavirasto vastaa sille Euroopan unionin lainsäädännössä osoitettujen tehtävien hoitamisesta moitteettoman varainhoidon periaatteita noudattaen. Maksajavirastotehtäviä voidaan siirtää toiselle viranomaiselle siten kuin niistä erikseen lailla säädetään. Maksajavirasto ohjaa ja valvoo muita viranomaisia näiden hoitaessa horisontaaliasetuksen 9 artiklan nojalla maksajaviraston vastuulle kuuluvia tehtäviä.

Ruokavirastolla on oikeus suorittaa Euroopan unionin varojen asianmukaisen hallinnon ja käytön varmistamiseksi valvontaa viranomaisissa siltä osin kuin ne suorittavat maksajavirastolle säädettyjä tehtäviä.

## 11 §

### *Välittävä toimielin*

Välittäviä toimielimiä ovat Ruokavirasto, Ahvenanmaan valtionvirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset.

Välittävä toimielin vastaa tuen myöntämiseen ja seurantaan liittyvistä tehtävistä toimialueellaan siten kuin niistä erikseen lailla säädetään.

## 12 §

### *Todentamisviranomaisen tarkastus- ja tiedonsaantioikeus*

Horisontaaliasetuksen 12 artiklassa tarkoitettun lausunnon myöntämiseksi välttämättömien tarkastusten tekemiseksi sekä muiden erikseen Euroopan unionin lainsäädännössä todentamisviranomaisen tehtäväksi säädettyjen tarkastusten suorittamiseksi valtiovarainministeriö (*todentamisviranomainen*) voi tehdä tarkastuksia niissä viranomaisissa tai yhteisöissä, jotka suorittavat maksajavirastolle säädettyjä tehtäviä, taikka tuensaajan luona. Tarkastusta suorittavalla on oikeus tarkastaa tehtävänsä edellyttämässä laajuudessa tuen-

saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, toimitilat sekä muut tuen maksamisen edellytyksenä olevat olosuhteet. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Todentamisviranomaisella on oikeus saada viranomaisilta salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetun tehtävän suorittamiseksi välttämättömiä tuensaajaa koskevia tietoja.

Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tarkastustehtävää suorittavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tarkastustehtävää suoritettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

### 13 §

#### *Seurantakomitea*

Suunnitelma-asetuksen 124 artiklassa tarkoitetun seurantakomitean kokoonpanosta, jäsenistä ja tehtävistä säädetään Euroopan unionin lainsäädännössä. Valtioneuvosto asettaa seurantakomitean. Maa- ja metsätalousministeriö päättää seurantakomitean kokoonpanon muutoksista.

Menettelystä, jota seurantakomitea noudattaa hoitaessaan sille säädettyjä tehtäviä, säädetään hallintolaissa, kielilaissa, saamen kielilaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Seurantakomitean päätöksentekoon osallistuvien henkilöiden toimintaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan seurantakomitealle säädettyjä tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

### 14 §

#### *Maaseutuverkosto*

Suunnitelma-asetuksen 126 artiklassa tarkoitettuja yhteisen maatalouspolitiikan kansallisen verkoston tehtäviä hoitaa maaseutuverkosto. Maaseutuverkoston toiminnasta vastaavasta tahosta ja toiminnan ohjauksesta sekä toimintasuunnitelmien ja -kertomusten sisällöstä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

### 15 §

#### *Paikallinen toimintaryhmä*

Paikallisen toimintaryhmä toteuttaa yleisasetuksen 31 artiklan mukaista yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä ja vastaa yleisasetuksen 33 artiklassa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta ja osallistuu suunnitelma-asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Paikallinen toimintaryhmän tulee olla rekisteröity oikeushenkilö, jolla on riittävät toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset paikallisen toimintaryhmän tehtävien hoitamiseksi. Paikallisen toimintaryhmän jäsenistön on edustettava laaja-alaisesti sen toimialueen paikallisia toimijoita, ja sen toiminnan on oltava avointa kaikille. Paikallisesa toimintaryhmässä ovat edustettuina ainakin paikallisen maaseudun kehittämisen kannalta tärkeät viranomaiset, yhdistykset ja paikallisen kehittämisstrategian toteutusalueen asukkaat. Paikallisen toimintaryhmän hallituksessa on oltava tasapuolisesti edustettuina sen toimialueen kuntien, yksityisoikeudellisten yhteisöjen tai säätiöiden edustajat ja paikallisen väestön edustajat.

Menettelystä, jota paikallinen toimintaryhmä noudattaa hoitaessaan sille säädettyjä tehtäviä, säädetään hallintolaissa, kielilaissa, saamen kielilaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa. Paikallisen toimintaryhmän päätöksentekoon osallistuvien ja sen palveluksessa olevien henkilöiden toimintaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan paikalliselle toimintaryhmälle säädettyjä tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

#### 4 luku

### **Erinäiset säännökset**

#### 16 §

##### *Suunnitelmasta tiedottaminen*

Suunnitelman sisältämistä mahdollisuuksista ja vaikutuksista on tiedotettava laajasti suunnitelman toteuttamisalueella. Valtakunnallisesta tiedottamisesta vastaavat maa- ja metsätalousministeriö, Ruokavirasto ja maaseutuverkosto. Tiedottamisesta toimialueellaan vastaavat välittävät toimielimet ja paikalliset toimintaryhmät.

#### 17 §

##### *Tiedonantovelvollisuus*

Välittävän toimielimen ja paikallisen toimintaryhmän on salassapitosäännösten estämättä annettava maa- ja metsätalousministeriölle ja Ruokavirastolle kaikki tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

#### 18 §

##### *Tekninen apu*

Teknistä apua voidaan käyttää suunnitelma-asetuksen 125 artiklan mukaisiin toimiin maa- ja metsätalousministeriössä, Ruokavirastossa, maaseutuverkostossa sekä elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksissa.

Ruokavirasto valmistelee teknisen avun käyttösuunnitelman, seuraa sen kokonaiskäyttöä ja laatii teknistä apua koskevat selvitykset. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa käyttösuunnitelman.

Teknisen avun maksaa Ruokavirasto, joka myös päättää sen takaisinperinnästä. Teknisen avun takaisinperintään sovelletaan, mitä maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskautella 2023–2027 annetun lain (1325/2022) 10 luvussa on säädetty.

Tarkemmat säännökset käyttösuunnitelman vahvistamisessa ja maksamisessa noudattavasta menettelystä sekä teknisen avun hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

#### 19 §

##### *Euroopan unionin rahoitus*

Euroopan unionin rahoitusosuus tuloutetaan valtion talousarvioon. Jos suunnitelman kansallinen rahoitusosuus myönnetään maatilatalouden kehittämisrahaston varoista, Euroopan unionin rahoitusosuus tuloutetaan maatilatalouden kehittämisrahastoon.

1324/2022

20 §

*Muutoksenhaku*

Ruokaviraston 18 §:n 3 momentissa tarkoitettua teknistä apua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Oikaisuvaatimuksesta annettuun ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Muutoin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

21 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tällä lailla kumotaan laki maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista (27/2014).

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan ohjelmaan, jonka toteuttaminen on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 29.12.2022

**Tasavallan Presidentti**

**Sauli Niinistö**

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen